

ДОКЛАД

на

**Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности за резултатите от
извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска
програма**

„Методика на обучението по изобразително изкуство“

от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., област на висше
образование 1. Педагогически науки,

във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“,

Педагогически факултет и Факултет по изобразително изкуство

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за **програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“** от професионално направление **1.3. Педагогика на обучението по...**, област на висше образование 1. Педагогически науки, **във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“**, Педагогически факултет и Факултет по изобразително изкуство.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 20/04.08.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 04/23.02.2023 г.
3.	ЕГ работи с документацията по процедурата. С цел получаване на допълнителна информация са проведени разговори с преподаватели и членове на комисията, изготвила доклада-самооценка.	В периода м. март – м. април 2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 09/15.05.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 10/30.05.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	.....

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. **доц. д-р Фани Бойкова** – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – ръководител ЕГ
  2. **проф. д-р Димитър Балкански** – Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“, пенсионер – член на ЕГ
  3. **д-р Росица Георгиева** – Регионално управление на образованието – Русе – член на ЕГ
- Наблюдаващ процедурата член на ПК: **проф. д-р Маргарита Колева.**

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за акредитация на докторската програма „**Методика на обучението по изобразително изкуство**“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности при НАОА на 11.07. 2017 г. дава програмна акредитация с обща оценка по критериите **9,40** (девет цяло и четиридесет стотни), срок на валидност шест години и формулира следната **препоръка**:

Препоръка 1. В научното ръководство на докторанти да се ангажират повече хабилиитирани преподаватели по тази специалност. Срок: *постоянен*.

ЕГ установи, че препоръката е изпълнена: В периода 2017 г. - 2022 г. в ПФ и ФИИ се обучават 16 докторанти в докторската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“. Броят на преподавателите, научни ръководители на постоянен трудов договор в

двата факултета е 4: проф. дн Мариана Гърмидолова (с хабилитация в 1.3. Педагогика на обучението по...), доц. д-р Костадин Млячков (с ОНС „доктор“, област на висше образование „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...) доц. д-р Маринета Млячкова (с ОНС „доктор“, област на висше образование „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“) и проф. д-р Светослав Косев.

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ е получило програмна акредитация на 08.03.2021 г., с оценка 9,18.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма

„Методика на обучението по изобразително изкуство“ в периода 2017-2022 г.:

- брой на обучаваните докторанти – 16;
- брой ново зачислени – няма – през 2022 г. ;
- брой защитили – 7;
- брой, отчислени с право на защита – 2;
- брой на докторантите, които продължават обучението си – 3;
- брой отстранени без право на защита – 2;
- брой отказали се -1;
- брой прекъснал по болест – 1;
- дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 87,5 %;
- брой на докторанти, самостоятелна форма на обучение – 2 (12,5 %);
- дял на докторанти, задочна форма на обучение спрямо общия брой докторанти– няма (0%);
- докторанти от други страни – няма;
- брой на редовните докторанти, продължили научната кариера след успешна защита – 5.

В становището на Ректора на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (вх. № 1399/23.06.2023 г.) не се констатира фактически несъответствия.

III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 1.1. „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“.

По 1.1.1. Обучението по докторските програми във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и конкретно в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... се провежда в съответствие с мисията и визията, целите, стратегията, приоритетите на университета и действащото законодателство: Закон за висшето образование; Закон за развитие на академичния състав на Република България; Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на Р България; Наредба на МОН № 21 от 30.09. 2004 г за прилагане на система за натрупване и трансферна кредити във висшите училища; Система за трансфер на академични кредити (ЕСТК); Стратегия за развитие на висшето образование в Р България.

С изменението на националната нормативна уредба съответно Университетът е актуализирал общоуниверситетските и факултетските нормативни документи, отнесени до качеството на обучение: Стратегия за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ (2017 – 2025

г.); План за действие по мерките на Стратегията за развитие на ВТУ (2017 – 2025 г.); Стратегия за интернационализация на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“; Правилник за прием и обучение на докторанти (АС № 16/13.12.2021 г.); Правилник за придобиване на научни степени (последни промени с Решения на АС № 9/13.06.2022 г.); Сертифицирана система за управление на качеството (Сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001: 2015); Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности; Правила за разработване и утвърждаване на учебна документация; Правилник за атестиране на преподавателските, научно-преподавателските и изследователските кадри във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Стандарт за формата и съдържанието на рецензиите и становищата; Стандарт за обсъждане и гласуване на научните журита; Правилник за дейността и управлението на Факултета по изобразително изкуство във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и др.

Вътрешните правила за обучение на докторанти регламентират процедурите по обявяване и допускане до конкурс, прием, обучение както на български, така и на чуждестранни граждани, прекъсване и удължаване на срока на обучение, права и задължения на докторантите, материалното обезпечаване на обучението. При обучението на студенти в трите степени на висшето образование политиката на ръководството за управление на качеството е синхронизирана с общата стратегия за развитие на ВТУ.

ДП „МОИИ“, ПН 1.3. **Педагогика на обучението по...** е разкрита в отговор на повишените изисквания към съвременната подготовка и потребността от компетентни научни кадри на високо равнище, даващи своя професионален принос за обновление на образованието във всичките образователни етапи.

Мисията на ДП „МОИИ“ е да подготвя висококвалифицирани и конкурентноспособни кадри в областта на художественото образование, чието обучение се обезпечават от преподаватели в два факултета на ВУ - Факултетът по изобразително изкуство и Педагогическият факултет, които като утвърдени творчески, научни и изследователски центрове, имат създадени добри условия за провеждане на качествена образователна, художественотворческа и научноизследователска дейност.

Обучението на докторанти в ДП „МОИИ“ се извършва в **редовна, задочна и самостоятелна форма**. Структурните звена, които осъществяват обучението в докторската програма, са **3 катедри от 2 факултета**: катедра „Изкуствознание и художествено образование“ от Факултета по изобразително изкуство; катедри „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“ от Педагогическия факултет;

По 1.1.2. Във Великотърновския университет е изградена и функционира система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав. Дейностите, стандартите и процедурите са публично оповестени на уебсайта на ВТУ. Политиката по качество е подчинена на институционалните приоритети, без да пренебрегва спецификата на конкретното професионално направление, респективно на докторската програма. Спецификата на предлаганата за акредитиране ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ е отразена в съдържанието на учебните планове и програми. в квалификационната характеристика на докторската програма, в типовия учебен план. Специфичната ориентираност на докторската програма се гарантира и чрез възможността за избор на темите на дисертационните изследвания от страна на докторанта и неговия научен ръководител. Качеството на работата на докторантите в ДП се проследява чрез годишното атестиране, въз основа на отчет от докторанта и доклад на научния му ръководител за обема и съдържанието на извършените дейности през поредната година на обучението в ОНС „доктор“.

Съобразно изискванията на чл. 6, ал. 4 на *Закона за висшето образование*, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ осигурява качеството на образованието и научните изследвания чрез вътрешна система за управление на качеството. Системата обхваща оценяване и поддържане качеството на обучение, както и оценяване на академичния състав, посредством проучване на студентското мнение минимум веднъж през учебната година - **Сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001:2015**. Обхватът на **Системата за управление на**

качеството във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ включва дейности и процеси, свързани с обучението във всички области на висшето образование, включително Педагогически науки и Изкуства.

Във ВТУ са изградени структури по прилагане на вътрешната система по управление на качеството. С решение на Академическия съвет, Протокол № 7 от 03.06.2019 г., е утвърден съставът на Университетска комисия по управление на качеството и акредитацията, мандат 2019 – 2023 г. Административната структурата на Центъра по управление на качеството е допълнение към административната и организационна структура на СУК във ВТУ и съществуващата организационна структура на управление в Университета. Центърът по управление на качеството е на пряко подчинение на ресорен зам.-ректор, отговарящ за управлението на качеството, акредитацията, рейтинга, управлението на риска и учебните планове. Дейностите на ЦУК са разписани в Ръководството на системата по управление на качеството във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Във Факултет по изобразително изкуство и Педагогически факултет функционират Факултетски комисии по управление на качеството и акредитацията която включва: председател – зам.-декан, отговарящ за управление на качеството и акредитацията, по един представител от катедра, по един представител на студентите и докторантите и един представител на потребителите на кадри. Комисията наблюдава цялостната дейност в основното звено по управление на качеството, акредитацията и рейтинга на професионалните направления.

Вътрешните одити във ВТУ се организират съгласно изискванията на процедура, която регламентира планирането, провеждането, документирането и оценката на резултатите от вътрешни одити по предварително изработени и утвърдени от Академическия съвет Годишни планове. Данните на одиторските комисии, относно актуализираното на програмите, са обобщени и огласени в докладите от проведените вътрешни одити, в годишните отчети на пълномощника по качество. Системата за управление на качеството на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е разработена, внедрена и функционира. Тази система се развива в съответствие с изискванията на стандарта БДС EN ISO 9001:2015.

Не са налични данни за проведени анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в докторската програма.

По 1.1.3. Факултетът по изобразително изкуство и Педагогическият факултет към ВТУ и съответните катедри осъществяват целенасочена политика за обучение и подготовка на докторантите в предлаганата за акредитиране докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“. Съдържателно, тя е в контекста на съвременните тенденции относно научни изследвания в областта на ДП. За над 50-годишното развитие на ФИИ и над 30-годишното развитие на ПФ са постигнати високи резултати в художественотворческата дейност, изкуствознанието и преподаването на изобразително изкуство.

Научният ръководител на всеки докторант го подпомага при формулиране на темата на дисертацията, при определяне на нейното съдържание и програмна ориентация. Темите на дисертационните изследвания са обвързани с потребностите от научно обосноваване и решаване на актуални за теорията и практиката проблеми на обучението по изобразително изкуство. Те са в съответствие и с научната компетентност и изследователски интереси на научен ръководител на докторанта. Част от тях са свързани с работата с деца със специални образователни проблеми.

Създадени са условия за стимулиране активността на докторанта както в обучението, така и в научноизследователската дейност, като в типовия учебен план, респективно в индивидуалния на всеки докторант е включена изследователска и педагогическа дейност – публикуване на резултати от изследвания, участие в научноизследователски проекти и преподавателска работа (минимум 60 часа).

По 1.1.4. Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ са създадени структурни звена, които съблюдават спазването на етичните правила, отнасящи се до професионалните задължения на преподавателите, научните изследвания, проекти и публикации на научно-преподавателския,

докторантския и студентския състав. В Университета е създадена и функционира **Комисия по етика**. Комисията е независим експертен и консултативен орган, който е създаден и упълномощен да следи спазването на нормите на Етичния кодекс на работещите във ВТУ. Работата на този орган е регламентирана от Правилник за работата на Комисията по етика във ВТУ, приет от Комисията по етика на 13.05.2009 г., променен с Решение на КЕ от 02.12. 2011 г. и утвърден с Решение на Академичния съвет от 19.12.2011 г. Комисията се събира при постъпили материали, които сезират въпроси от сферата на нейните прерогативи. Ръководителят на комисията изготвя годишни доклади за дейността ѝ.

При обучението на докторанти в ДП „МОИИ“ се прилагат правила за осигуряване на академична свобода, предотвратяване и недопускане на дискриминация, измами и плагиатство.

Във ВТУ е приет и **Етичен кодекс**, публикуван на сайта на университета. Той определя етичните норми, правилата за поведение и формирането на организационна култура на работещите и обучаваните в университета. Във ВТУ стриктно се спазват правилата за предотвратяване на опити за преписване и плагиатство от студенти и докторанти и по тази причина всеки, предложен за публикуване текст се сканира със специализиран софтуер (PLAGSCAN) за установяване на степента на оригиналност и авторство на съдържанието.

Условията за провеждане на изпитите и процедурите за предотвратяване на изпитни измами и плагиатство са фиксирани в *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*.

За отчетния период 2017 – 2022 г. няма констатирани постъпили жалби и сигнали от докторанти в докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ по повод нарушаването на етичните норми, както и такива, свързани с корупция. От обучаващите се докторанти не са констатирани форми на измами и плагиатства.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

1. Обучението в ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ е организирано в съответствие с мисията, целите, задачите и действащото законодателство, външни и вътрешни нормативни документи, както и със спецификата на ПН 1.3. Педагогика на обучението по ...
2. Дейностите за обучение по докторската програма са подчинени на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ. Обучението по докторската програма прилага политики за взаимовръзка с научните изследвания.
3. Прилагат се правила на етичен кодекс и са оповестени процедури за предотвратяване на дискриминация, изпитни измами и плагиатство. За периода 2017 – 2022 г. няма постъпили сигнали и жалби от докторанти за нарушаване на етичните норми; няма документирани случаи на изпитни измами и плагиатство.
4. **Не са налични данни за проведени анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в докторската програма.**

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“.

По 2.1.1. Разработената учебна документация на ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ е в съответствие както с държавните закони и подзаконови документи, така и с университетската нормативна документация. Приемът и обучението на докторантите е в съответствие със законовите изисквания (ЗВО, ЗНСНЗ, ЗРАСРБ и др.), но се установява, че индивидуалният учебен план не съдържа разпределение на всички дейности по години според разпоредбите на ППЗРАСРБ. Обучението се извършва и в съответствие с

вътрешно-университетските правилници на Факултета по изобразително изкуство и Педагогическия факултет.

В квалификационната характеристика на програмата са отразени нейните цели и очаквани резултати, които са ясно разписани в Стратегията за развитие на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Обучението в ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ се реализира съобразно визията и мисията на ПН 1.3. Педагогика на обучението по... и предлага ясно формулирани цели. Свързано е с образователната политика, целите и задачите на висшето училище. Докторската програма е насочена към проучване на актуални проблеми в областта на Методиката на обучението по изобразително изкуство.

По 2.1.2. Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ има изработена и утвърдена процедура за наблюдение, анализиране, оценяване и утвърждаване на учебната документация за всяко професионално направление. В ДП „МОИИ“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... във ФИИ и ПФ вътрешната система за поддържане и оценяване на качеството на обучението и академичния състав функционира в синхрон с университетската и създава условия за подобряване на подготовката на докторантите.

Разработването и утвърждаването на учебната документация за ОНС „доктор“ се осъществява съгласно Правилника за обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. В него се регламентират съдържанието, структурата на учебната документация за придобиване на ОНС „доктор“ и процедурите по нейното разработване и одобрение съобразно заложените цели.

Докторантите от квотата на състава на КС и ФС вземат активно участие при обсъждане и актуализацията на учебна документация за обучение в докторската програма по „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

На сайта на ВТУ е представена информация за наименованието на докторската програма, за учебните планове, учебните програми, конспектите за изпитите. Сайтът съдържа информация и за активните процедури - теми, научни ръководители, научни журита, рецензии и становища (на български и чужд език), дата на защитата.

Цялостната организация по разработването и одобрението на учебната документация се осъществява от Комисиите по учебни дейности към основните звена. Учебната документация се разработва по утвърдени стандарти. С Решение на АС са приети Правила за разработване и утвърждаване на учебна документация във ВТУ. Те се прилагат в качеството на процедура по отношение на учебните планове и за придобиване на ОНС „доктор“.

Документацията, свързана с обучението на докторантите, подлежи на периодичен анализ с оглед необходимостта от актуализиране в съответствие с промените в нормативната уредба, новостите в науката и потребностите на текущата практика. Учебната документация подлежи на периодичен анализ и актуализиране и при отчитане мнението на заинтересованите страни - докторанти, потребители на кадри, организации и пр.

Административният контрол на учебната документация във ФИИ и ПФ се осъществява от Деканите на факултетите и от заместник-деканите по учебната дейност и акредитацията. На първично ниво (катедра) прекият контрол върху учебната документация се осъществява от ръководителя на съответната катедра.

През отчетния период във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е направено актуализиране на учебната документация: С Решения на АС № 14/12.12.2022 г. е изменен и актуализиран Правилник за научноизследователската и художественотворческата дейност във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; с Решения на АС № 9/13.06.2022 г. е допълнен и актуализиран Правилник за придобиване на научни степени във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; с Решения на АС № 16/13.12.2021 г. е изменен и допълнен Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и др.

По 2.1.3. Разработването и утвърждаването на учебната документация за ОНС „доктор“, ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ както и условията и редът за прием и обучение на докторанти във ВТУ е на основание ЗВО, РАСРБ и ПП ЗРАСРБ, Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Приоритетите в образованието и научното израстване на докторантите във ВТУ са представени в обобщен вид в *Образци на документи, изискуеми при обучението в докторска степен във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“*, които са неотменна част от Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ. Със сертифицирането на СУК по версията на международния стандарт EN ISO 9001:2015, управлението на процесите по изготвянето и утвърждаването на учебната документация се регулира в *Ръководство на системата за управление на качеството във ВТУ*.

Учебната документация включва: квалификационна характеристика, групов учебен план на докторската програма, индивидуален учебен план, учебни програми.

Обучението в ДП „МОИИ“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ се осъществява в **редовна, задочна или самостоятелна форма** на обучение. Минималният срок на обучение е 1 година. Приемът на редовни докторанти се извършва чрез конкурсен изпит на основание разпоредбите на ЗВО и се осъществява чрез конкурсен изпит по конспект по научната специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

При обявяването на конкурса за прием на докторанти в редовна форма на обучение на интернет страницата на университета се публикува електронен вариант на справочника за кандидатстване на докторантите. Справочникът съдържа актуален вариант на правилника за обучение на докторанти; груповите учебни планове, по които се извършва обучението; квалификационните характеристики; изискванията пред кандидатите за участие в конкурса.

Докторантите на самостоятелна подготовка представят основна част от разработваната дисертационна тема за зачисляване с препоръка от хабилитиран преподавател и решения съответно от Катедрен съвет и Факултетен съвет. Ректорът издава заповед за зачисляване на докторанта въз основа на решението на ФС, където се определя конкретния срок на обучение на докторанта.

Обучението на докторантите в докторска програма „МОИИ“ се осъществява по **Групов учебен план (приет 2017 г. според приложение 1)**, който е в съответствие с изискванията на академичните стандарти за обучение на докторанти. Плановите се изготвят от комисии към съответния ФС, който ги приема. Промените в ГУП се извършват от ФС по предложение на Комисията по учебни дейности към звеното. Плановите се утвърждават от ректора на Университета след съответно решение на АС. ГУП се развива по календарни години и семестри, като всяка година обхваща два семестъра и дейности, които покриват 30 кредита на семестър, 60 кредита годишно или 180 кредита общо.

Учебните програми на дисциплините, присъстващи в груповия учебен план, се разработват от хабилитирани преподаватели, а съдържанието им е в смисъла на съвременните тенденции в научната област на докторантурата. В структурно и съдържателно отношение те осигуряват предвиденото учебно съдържание за обучение в ОНС „доктор“ в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... и Методика на обучението по изобразително изкуство“.

Обучението на докторантите се осъществява по **Индивидуален учебен план**, съобразно груповия учебен план на ДП. **Представени са 2 ИУП на докторанти от ДП с разпределение на дейностите по семестри, както и 2 броя отчети за дейността им.**

В Индивидуалния учебен план на доктората от ДП са включени: темата на дисертационния труд; изпитите и сроковете за полагането им; посещението на избрани лекции, семинари; участието в конференции и други научни форуми; участието на докторанта в педагогическата дейност на факултета; етапите в подготовката на дисертационния труд, сроковете за завършване, представяне и обсъждане на всеки етап от изготвянето на дисертационния труд. Съгласно установения ред основното научно звено предлага научен ръководител на докторанта, а Факултетният съвет го утвърждава. Индивидуалният план се разработва от научния ръководител и докторанта, в съответствие със спецификата на темата на дисертацията. След обсъждането му в Катедрения съвет, той се приема от Факултетния съвет. Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководените от него докторанти и контролира изпълнението на индивидуалните планове.

Образователният процес за всеки от докторантите по докторската програма „МОИИ“ се планира персонално в ИУП, в съответствие с продължителността на докторантурата. ИУП включва аудиторна и извънаудиторна заетост на докторанта, подготовка и полагане на докторантски минимума (изпити), научно-изследователска дейност, преподавателска дейност процедури по защита (тримесечни и годишни отчети, апробация и публична защита на дисертационен труд). В индивидуалния план освен задачите, които докторантът трябва да изпълни, се представят и начините за отчитане на резултатите на всяка от тях. Основното научно звено ежегодно атестира работата на докторанта по плана и провежда периодичен контрол върху научното ръководство на разработваната докторантска теза.

Всеки ГУП съдържа **квалификационна характеристика**, която е основа за разработване съдържанието на Индивидуалния учебен план и учебни програми по задължителни, избираеми и факултативни дисциплини от програмата за докторантско обучение.

В квалификационната характеристика на ДП „МОИИ“, която е обект на акредитация, са отразени професионалното предназначение, интелектуалните качества и практическите умения, които се придобиват докторантите в хода на обучението, както и възможностите за професионална реализация в различните сфери на образователната практика. Целта на докторската програма е да се подготвят квалифицирани специалисти за образователни институции, чиято дейност е свързана с обучението по изобразително изкуство на деца и възрастни. В квалификационната характеристика е посочено, че придобилият ОНС „доктор“ по научната специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“ може да се реализира като специалист или експерт в различни направления и образователно-социални сфери, изискващи специални компетенции относно спецификата на педагогическото и частно-дидактическото образование.

Разработен е Учебен план на ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“, съответно за всички форми на обучение – **редовна, задочна и самостоятелна подготовка**. Разработването и одобряването на програмите се извършва по реда, установен във вътрешно-университетските нормативни актове (оперативни документи по СУК). Учебният план на ДП съдържа основните дейности – образователна, научноизследователска и преподавателска. Дисциплините, които докторантите изучават, са задължителни, избираеми и факултативни. Задължителните дисциплини са **три**: *Актуални аспекти на теорията и методиката на обучението по изобразително изкуство, Информационни технологии в образованието, Теория на възпитанието и дидактика*. Докторантите изучават и **една от следните избираеми дисциплини**: *Междупредметните връзки в обучението по изобразително изкуство, Изобразителни техники в образователния процес, Актуални проблеми в методиката на обучение по изобразително изкуство, Мултикултурният език в обучението по изобразително изкуство, Изобразителното изкуство като арттерапия, Съвременното изкуство в художественото образование, Интеркултурната компетентност и обучението по изобразително изкуство* и **една от следните факултативни дисциплини**: *Информационни технологии в изобразителния процес, Изобразителното изкуство и развитието на творческото мислене, Методология и методи на педагогическите изследвания, Интерактивността в обучението по изобразително изкуство, Теории на образованието, История на развитие на художественото образование в България*. Сборът от кредити, получени в края на обучението, трябва да бъде не по-малък от **180**.

Учебните програми съдържат анотация, методи на обучение и оценяване и език на преподаване, съдържание на темите и библиография. Представени на сайта на ВТУ са учебни програми на всички предвидени за изучаване дисциплини (**16**), от които (**3**) задължителни, (**7**) избираеми и (**6**) факултативни.

По 2.1.4. Основна насока в работата на ВТУ е изграждането на устойчива и ефективна връзка с работодателски, професионални организации и фирми на базата на взаимни споразумения и двустранни договори за сътрудничество. ВТУ е редовен член на Съюза на работодателите в България, на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в

България (КРИБ) и асоцииран член на Българската аутсорсинг асоциация, с която се поддържат тесни контакти за разширяване на възможностите и разнообразяване на формите на практическо обучение. Университетът участва в няколко съвместни проекта с работодатели, посредством които се дават възможности за обучение в реална работна среда и професионална реализация на младите специалисти.

Във ВТУ е създаден и функционира Университетския кариерен център, който следи движението на пазара на труда и информира академичното ръководство за тенденциите в търсенето и предлагането на кадри с висше образование, с което подпомага дейностите по разработване и актуализиране на предлаганите образователни програми съобразно реалните потребности.

Информацията относно значимостта и актуалността на учебното съдържание на образователните програми се получава и от ежегодно провежданите срещи на ръководствата на съответните звена с потребителите на предлаганите образователни услуги и продукти, от участие в съвместни проекти и форуми за подобряване на теоретичната и практическата подготовка на студенти и докторанти. **Мнението на студенти, докторанти и потребители на кадри се отчита чрез представителството им в комисиите по управление на качеството и акредитацията.**

Обучаваните в ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ осъществяват тясна връзка с практиката – **10 от обучаваните** 16 докторанти (за периода на акредитация) работят в системата на училищното образование, а двама на висшето.

Няма представени данни за анализ на пазара на труда.

По 2.1.5. Докторантската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ е съвместима с аналогични програми в други ВУ в страната и ЕС, което позволява професионална мобилност на докторантите, редовна и свободна форма на подготовка. Те могат да реализират мобилност по Европейската програма Еразъм + и по двустранните договори за сътрудничество на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Направен е сравнителен анализ на учебните планове на ДП във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с тези на конкурентните ВУ, както в България - ШУ „Епископ Константин Преславски“ и ПУ „Паисий Хилендарски“.

За отчетния период няма реализирани мобилности.

По 2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на документацията за прием и обучение на докторантите се осъществяват съобразно действащата нормативна база на ВТУ. В Правилата за разработване и утвърждаване на учебна документация във ВТУ са регламентирани условията и реда за разработване и одобрение на учебната документация съгласно действащите нормативни актове в областта на висшето образование и образователните стратегии и правилниците на ВТУ, валидни за всички основни структурни звена, които провеждат обучение за ОНС „доктор“. Вътрешните правила са приети на основание чл. 39, ал. 2 ЗВО и в тях изрично е предвидено, че квалификационната характеристика е основен документ за разработване на съдържанието на учебните планове и учебните програми за всяка образователна програма.

ВТУ поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите чрез своя отдел „Докторанти“ към дирекция „Научна, проектна и библиотечно-издателска дейност“. За всеки записан докторант в отдела се разкрива персонално портфолио, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Поддържа се и архив със защитените дисертации и авторефератите към тях. **Главна книга на докторантите** се поддържа в деканатите на Филологическия и на Педагогическия факултет. В нея се отразяват резултатите от проведените изпити (докторантски минимума) и защити на дисертационни трудове във факултета. Тя подлежи на вътрешноуниверситетски одит като част от цялостния мониторинг на документооборота и административното обслужване. Наблюдението и контролът спрямо състоянието на документацията, свързана с докторските програми, се осъществяват при ежегодно

провежданите вътрешни одити по Системата за управление на качеството, организирани от Центъра по управление на качеството към ВТУ.

Документацията, необходима за реализирането на всяка процедура по защита на докторска дисертация е публично достъпна в електронната система на ВТУ. Налични са необходимите база данни за всеки докторант.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

1. Докторската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство” е разработена в съответствие с постиженията на педагогическата наука и потребностите на педагогическата практика, като е отчетена спецификата на научната област и професионалното направление.
2. Във ВТУ има организация и стандарти за разработване на учебна документация, установени са процедури за наблюдение, контрол и актуализация на документацията, свързана с докторските програми.
3. Обучението на докторантите в докторска програма „МОИИ“ се осъществява по Групов учебен план (**приет 2017 г. според приложение 1**
4. В квалификационната характеристика на докторската програма са отразени компетентностите, които се придобиват в хода на обучението, определени са възможностите за професионална реализация в различните сфери на образователната практика.
5. ***Няма реализирана мобилност по програма Еразъм от докторанти от ДП „МОИИ“***
6. ***Няма данни за анализ на пазара на труда.***

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“.

По 3.1.1. Приемът на докторанти се осъществява въз основа на Правилника за обучението на докторанти във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий, приет с Решение на АС № 4/24.04.2017 г, изм. и доп. с Решения на АС № 16/13.12.2021 г.

Прилагането на съвременни форми и методи в обучението е тясно обвързано с активността на академичната общност и мотивацията на преподавателите и докторантите за внедряване на иновационни технологии в образователния процес. Различните форми и начини за стимулиране на активността на докторантите във ВТУ са визирани в следните нормативни документи: *Статут на наградната система, символите, ритуалите и празниците на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Система за стимулиране на присъщата неучебна дейност на академичния състав и допълнителна административна дейност на преподавателския състав на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.*

Академичният състав познава и отчита особеностите на конкурентната среда като въвежда новаторски практики в обучението на докторантите. Докторантите в ПФ и ФИИ участват в работата на съответните катедри и при необходимост подпомагат работата на преподавателите, участват като квестори в провеждането на изпити, участват в организирането на изложби, провеждането на семинари, срещи, конференции и други инициативи, включително и активна работа със студентите при провеждане на тяхната извънаудиторна заетост.

В процеса на обучението в докторската програма се използват разнообразни методи, което дава възможност за активно, самостоятелно и творческо участие на докторантите в учебната, изследователската дейност, както и при презентирането на резултатите от цялостната им работа: *провеждане на дискусии; участие в беседи по въпроси на научната област, в която се разработва дисертационния труд; участие в научни форуми и кръгли маси; използване на интердисциплинарни методи и пр.* В процеса на обучението на

докторантите и в хода на всички етапи от докторантурата, с превес на изследователски задачи (в теоретичен и практически аспект), се създават оптимални условия за повишаване равнището на мотивацията, самоанализа и ангажираността им в процеса на обучение.

Във ВТУ е създадено докторантско училище, чиято мисия е свързана с провеждане на съвременен образователен процес и ефективна научно-изследователска работа в областта на педагогическите науки. Като основна цел се поставя предлагането на докторантите на система от познания, подходи и методи, необходими при подготовката и реализирането на дисертационния проект.

На основание нормативните изисквания докторантите от ДП „МОИИ“ осъществяват педагогическа дейност - до 60 учебни часа на година. Те са включени в заседания на катедрите, методически сбирки и квалификационни дейности, организирани във факултета. Осигурено е работно място на всеки докторант и материали в помощ на изследователската му дейност. Докторантите, обучавани в докторска програма във ФИИ и ПФ, имат възможност да членуват в различни клубове по интереси, сред които: Клуб „Млад изследовател“ (26.10.2020 г.), Доброволчески клуб „Успяваме заедно“, Клуб по Психология „Доц. д-р Илия Стойков“ и др.

Докторантите от ДП имат възможност да ползват специализирана литература по темата на дисертацията си във виртуалните библиотеки и бази от данни, като: EBSCO, JSTOR, ScienceDirect и др., достъпни от сайта на Университета. Получават информация относно курсове, семинари, новини от виртуална библиотека и др. Могат да презентират резултатите от собствените дисертационни изследвания на научни събития; участват в изследователски проекти, свързани с темата на дисертацията си и др.

Поради усложнената обстановка и протиепидемични мерки през отчетния период много от предвидените мероприятия са проведени в електронна среда онлайн с помощта на съответните технически средства.

По 3.1.2. Съгласно Стандарт за задължително съдържание на обучението в образователната и научна степен „доктор“ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, докторантите изпълняват **дейности в три задължителни направления: учебна работа (като обучаем и като преподавател), изследователска (творческа) работа; организационна и обществена работа.**

Формите за контрол и оценка на изпълнение на индивидуалния план са: отчет (писмени тримесечни отчети, годишен отчет), писмено мнение и атестация; портфолио на докторанта; Защита на резултати от изследването: 1) Текуща (представяне в катедрата на завършен етап от работата по дисертационния труд; 2) Вътрешна защита (апробация на дисертационния труд) в научното звено.

Научният ръководител на докторантите провежда непрекъснати консултации върху темата на дисертационния труд. При необходимост се провеждат консултации със специалисти от собствения или други факултети и експерти. Научният ръководител съблюдава как се изпълнява индивидуалния план на докторанта и се намесва при необходимост. Всеки докторант посещава лекции и упражнения по задължителни, избираеми и/или факултативни дисциплини, курсове по обучение в компютърни технологии и западен език. Значение се отдава на лекциите, които са свързани с темата на дисертацията.

Обучението на докторантите по ДП „МОИИ“ се осъществява в индивидуални и колективни форми при перманентен контрол от страна на научния ръководител, ръководителя на катедра и първичното звено за съблюдаване на индивидуалния план. Броят на докторантите участвали в индивидуална форма на обучение е 3. Броят на докторантите включени във колективни форми на обучение е 14.

Към най-често използваните *индивидуални форми на учебна работа* се отнасят: консултации с научния ръководител, консултации със специалисти от сферата на съответната научна област, индивидуални консултации с преподаватели от Факултета и консултации с експерти.

Към *колективните форми на учебна работа* се отнасят: посещение на задължителни и допълнителни учебни дисциплини, докторантски училища, семинари, научни дискусии и представяне на достиженията на докторанта на вътрешно-университетски, национални и

международни научни форуми. С цел повишаване качеството на подготовка на докторантите, в процеса на обучение те традиционно участват в организираните тематични и юбилейни конференции в рамките на ПФ, ФИИ, Университета и в други университети и научни организации.

Докторантите участват и в ежегодната докторантската научна сесия (Таблица №6).

По 3.1.3. В хода на изпълнението на ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ се преминава през всички основни етапи в подготовката на дисертационния труд като периодично докторантите представят пред Катедрения съвет резултатите от изследователската си дейност. В срок се полагат изпитите, провеждат педагогическа, научноизследователска и художественотворческа дейности, планирани в ИУП. Предлагат публикации и творческа продукция по темата на докторската си дисертация и представят резултатите от изследванията си на различни форуми (вътрешноуниверситетски, национални и международни).

Отчитането на резултатите от работата на докторанта и контрола на качеството на дейността се осъществява периодично по заложените дейности в учебния план. Докторантът отчита дейността си, като представя **докторантско портфолио**, което включва статии, доклади, програми от участия в конференции, разработени методически материали за подпомагане работата на курсовете, участия в изложби и форуми за изкуство и др.). **На всеки три месеца за редовните докторанти и един път в годината за докторантите на самостоятелна подготовка** научното звено обсъжда и приема отчети на докторантите за изпълнението на индивидуалния план.

Годишният отчет на докторанта включва *Атестационна карта за комплексна годишна акредитация*, въз основа на която се дава оценка на работата на докторанта. Научният ръководител предлага оценка а катедреният съвет я обсъжда и предлага за утвърждаване на Факултетен съвет. Научният ръководител и катедреният съвет формулират препоръки за бъдещата работа на докторанта. Ако докторантът изостава с разработването на дисертацията, след консултация с научния ръководител се вземат необходимите мерки.

За акредитирания период са защитили успешно 7 докторанти; 2 са прекъснали обучението си поради неуспешно изпълнение на индивидуалния учебен план; 1 се е отказал; 1 е прекъснал по болест; 2 са отчислени с право на защита; 3 се обучават.

През отчетния период докторантите са реализирали необходимия брой публикации; участия в научни форуми – **34**; участвали са в проекти – **12**. За изтеклия период на акредитация са осъществени **39** атестационни оценки на **17** докторанти.

По 3.1.4. Докторантите по различните докторски програми предварително се информират от научните ръководители за критериите за оценка на работата им през различните етапи на подготовката. Оценяването на качеството на подготовката на докторанта се осъществява от научния ръководител, обучаващото звено и факултетния съвет.

В *Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“* е регламентиран начина за оценка и контрол над дейността на докторантите. В глава трета чл. 33 е описана процедурата по ежегодна атестация на докторанта, където той и научният му ръководител дават отчет пред катедрения съвет. Чрез този отчет се оценяват както постиженията, така и пропуските в хода на докторантурата. Освен годишните атестации се правят и тримесечни отчети за извършените дейности, които съпътстват работата по изследването, което е регламентирано в Чл. 35, ал.1. от гореспоменатия правилник. Оценяването на докторантите се реализира и при представяне на индивидуалните им отчети при спазване на предварително уточнените параметри заложиени в индивидуалните планове на докторантите.

По 3.1.5. Във всички основни звена на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ са въведени механизми за регистриране на предложения, сигнали и жалби от заинтересованите страни, съгласно условията и реда за администрирането им.

В административно отношение всички докторанти имат право да подават индивидуални или колективни молби, жалби и друг вид искания по всички въпроси, свързани с обучението

им или от социално-битов и друг характер. Този вид документи се подават в съответния административен ред. Разглеждането на студентските жалби е разписано в Учебни процедури и срокове, разработени съгласно §2 от преходните и заключителни разпоредби на *Правилника за структурата и организацията на учебния процес и правата и задълженията на студентите*.

Правото на докторантите да подават жалби срещу действия, които според тях нарушават правата им на обучаеми и научната етика, е разписано в чл. 39, ал. 2 на Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, приет с Решение на АС № 4/24.04.2017 г. Ако проблемът е в областта на научния морал и етика, въпросът се внася за разглеждане в Етичната комисия.

Възможностите за проучване мнението на докторантите са разписани и в Процедурата по управление на качество *Измерване на изисквания и удовлетвореност на заинтересованите страни* - кандидат-студенти; потребители на кадри; студенти; докторанти; специализанти; преподаватели; административен състав. Процедурата се прилага в звената на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, като част от Системата за управление на качеството.

Докторантите могат да се обърнат към Контролния съвет на ВТУ, когато жалбата е свързана с дейността и актовете на органите за управление на Университета. Неговата дейност се осъществява според Правилник за работата на Контролния съвет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. При условие, че жалбата е свързана със защита на социалните интереси на студентите и докторантите, провеждане на културна, спортна, научна, творческа, междууниверситетска и международна дейност, те могат да се обърнат към Студентския съвет във ВТУ. Работата на Студентския съвет е регламентирана с Правилник за устройството и дейността на Студентски съвет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Във всички основни звена на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ са въведени механизми за регистриране на предложения, сигнали и жалби от заинтересованите страни, съгласно условията и реда за администриране на предложения, сигнали, жалби и положителни отзиви, свързани с качеството.

В периода на самооценка не са регистрирани официално подадени по процедурата студентски жалби до Ректора на Великотърновския университет.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

1. Във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ има условия и утвърдени добри практики за обучение на докторантите от ДП „МОИИ“.
2. Съществува система от правила и дейности, които са предпоставка за повишаване мотивацията на обучаваните докторанти за проява на активност в процеса на обучение в научноизследователската дейност и при разработването на дисертационния труд.
3. В процеса на обучение в ДП се прилагат съвременни индивидуални и колективни форми за подготовка на докторантите, обвързани с най-новите постижения в областта на педагогическото познание. Осъществява се анализ и оценка на постиженията на докторантите в образователната и научноизследователската им дейност.
4. Докторантите преминават през всички основни етапи в подготовка на дисертационния труд, като периодично докладват пред обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност. Това е част от атестационната процедура.
5. Съществуват ясни и публично оповестени правила за защита на правата и интересите на обучаващите се и за разглеждане на жалби от докторанти.
6. В периода на самооценка не са регистрирани официално подадени по процедурата студентски жалби до Ректора на Великотърновския университет.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

По 4.1.1. Цялостният процес на обучението по докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ се реализира за постигане на резултати, отговарящи на ЗВО, държавните изисквания и нормативната уредба на страната, а процедурите се извършват на основата на Правилника за устройството и дейността на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ и Правилника за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Организацията по приема, както и контролът върху всички процедури протичат в съответствие с държавните изисквания и вътрешноуниверситетските правилници и под ръководството на зам.-ректора по научната дейност на ВТУ и зам.-деканите на двата факултета. Документите са видими на сайта на ВТУ

Ежегодно Академичният съвет утвърждава График на учебния процес за предстоящата учебна година включително и за докторантите, който се оповестява в сайта на Университета. В графика са фиксирани периодите за провеждане на изпитните сесии.

В подсистемата *Е-докторант* всеки докторант има достъп до учебния план на съответната специалност, като в раздела „Бележки“ е представена информация за изпитните процедури, съобразно спецификата на специалността. В учебните планове срещу всяка дисциплина е посочено как се оценяват знанията (изпит или текуща оценка) и са изброени формите на извънаудиторната заетост, необходими за присъждане на кредити – реферати, самостоятелна работа, курсови работи и консултации с преподавателя.

Налице са условия за облекчен достъп на кандидат-студенти и обучение на докторанти в неравностойно положение. За привличане, прием и адаптиране на чуждестранни докторанти в ВТУ са налице версии на английски и руски език на основната информация в интернет страницата на Университета.

ВТУ поддържа модерна информационна система, като официалният сайт на Университета съдържа лесно достъпна и достатъчна по количество информация във всички налични рубрики, с което подпомага информираността на докторантите.

Цялостната система за ориентация, селекция и прием на докторанти в ВУ се вписва в действащата нормативна уредба, а програмата за оценка и управление на качеството на докторантската подготовка съдейства за ефективното ръководство на целия процес по приемане и обучение на тези кадри.

Предлаганата докторска програма „МОИИ“ предвижда прием на докторанти в **редовна, задочна и самостоятелна форма** на обучение, за което има адекватна академична среда.

По 4.1.2. ВТУ създава реална възможност за активно участие на докторантите в проектно ориентирани дейности под научното ръководство на хабилитирани преподаватели. През акредитирания период **4 докторанти по ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ участват в 1 университетски проект (предложен е списък).** Участието в национални и международни проекти е възпрепятствано и от пандемичната обстановка.

По 4.1.3. ВТУ осигурява възможности и подкрепа на докторантите за участие в национални и международни научни форуми и за обучение в чуждестранни висши училища чрез програмата за академичен обмен „Еразъм +“. Нормативната уредба на мобилността на докторантите на ВТУ се съдържа в Правилника за международно и вътрешно сътрудничество, което се осъществява в две основни форми: по преките двустранни договори и по международните ангажименти на Университета и по програма „Еразъм+“ и други европейски програми.

ВТУ има над 300 подписани двустранни споразумения с държави от ЕС и други страни: Турция, Великобритания, Република Македония, Русия, Китай, Казахстан, Сърбия, САЩ, Япония и др.

На сайта на ВТУ и във фейсбук страницата на Еразъм са оповестени условията и възможностите за включване на докторантите в Еразъм – програмите. Дава се информация във връзка с попълване на документи, изготвяне на CV, ESN секции, провеждане на срещи с Еразъм студенти, одобрени за мобилност и др. Ежегодно се оповестяват и провеждат дни на Еразъм практики и обучения от студенти и преподаватели, които са участвали в мобилности.

По програма „Еразъм” докторантите имат възможност да проведат част от обучението си и да осъществят научноизследователски проучвания в посочените чуждестранни висши учебни заведения. С помощта на академичния координатор от катедрата се изготвя Споразумение за обучение, в което се описват планираните дейности в приемащата институция, включително предвидените за придобиване кредити. Споразумението съответства на плана на предвиденото обучение на докторанта за придобиване на ОНС „доктор” във ВТУ. Обучението за придобиване на ОНС „доктор” в европейски университети-партньори се осъществява при спазване на *Правилника за дейността по програма ЕРАЗЪМ*. Във връзка с междууниверситетското сътрудничество с цел подобряване качеството на образованието Великотърновският университет е приел *Система за трансфер на академични кредити*. Цялостната дейност се регулира с *Правилник за международно и вътрешно сътрудничество на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“*.

По 4.1.4. ВТУ поддържа и съхранява централизирана база данни за докторантите чрез своя отдел „Научноизследователска, художественотворческа и издателска дейност” – отдел „Докторанти”. За всеки записан докторант в отдела на Университета се разкрива лично дело, в което се прилагат материалите и документите, отнасящи се до приема, статуса, ИУП и неговите годишни обсъждания, положените изпити, работата на докторанта, подготовката на дисертационния труд и др. Копие от това дело се съхранява и в съответната катедра.

Административното обслужване на докторантите се извършва от ПФ, ФИИ и от отдел “Научноизследователска, художественотворческа и издателска дейност” на Университета. Докторантските главни книги се водят и съхраняват от длъжностно лице във факултета, определено със заповед на ректора, по предложение на деканите. За ПФ и ФИИ това са секретарите на факултета.

Общото ръководство и контрол върху процедурата по избор и зачисляване на докторанти се осъществява от началник-отдел НИХТИД на Университета. **За периода на акредитация 7 докторанта от ДП „МОИИ“ успешно са защитили дисертационен труд.**

От докторантите, придобили ОНС „Доктор“, продължават своето кариерно развитие – **3** в системата на средното и **2** в системата на висшето образование.

От общо **шестнадесет** докторанти за акредитирания период **тринадесет** са обучавани в редовна форма, като един от тях е трансформирал обучението си в самостоятелна форма. Отделно **трима** са се обучавали в самостоятелна форма.

В хода на обучението докторантите се анкетират чрез стандартизиран на университетско ниво *Въпросник* с цел установяване доколко обучението отговаря на техните очаквания и на изискванията за качество. Информация за реализацията на завършилите докторанти се събира и анализира чрез преподавателите и научните ръководители, интернет-форумите, специализиран Е-mail за проследяване реализацията на завършилите ВТУ и чрез проучване мненията на потребителите.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

1. Във ВТУ са налице нормативна рамка (системата включва национално законодателство и университетска нормативна уредба), процедури и практики, осигуряващи реализирането на всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта.
2. Създадена е система от правила, която осигурява възможности за включване на докторантите в подготовката и изпълнението на изследователски проекти – самостоятелни и в екип на университетско, национално и международно равнище.
3. На докторантите от докторската програма са създадени условия за участие в научни форуми с разнообразен характер, значителна част от които международни.

4. Налице е голям брой партньорски договори с чуждестранни университети, нормативна база, административен капацитет, както и система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.
5. **7 докторанта от ДП МОИИ през отчетния период успешно са защитили дисертационните си трудове.**

Стандарт 5 „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“.

По 5.1.1. Преподавателският състав на ФИИ и ПФ във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ има необходимата квалификация за обучение на докторанти в ДП „**Методика на обучението по изобразително изкуство**“, ПН 1.3. Педагогика на обучението по .... Обучението е кадрово обезпечено с хабилитирани преподаватели на основен трудов договор във ФИИ и ПФ. До месец юни 2022 г. докторантите във ФИИ са обучавани към катедра „Методика на обучението по изобразително изкуство“. На основание чл. 30, ал. 1, т. 3а от Закона за висшето образование във връзка с чл. 21, ал. 1 от Правилника за работата на Академическия съвет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и по предложение на зам.-ректор по учебната дейност се взема решение да се слееят катедра „Изкуствознание и теоретични дисциплини“ и катедра „Методика на обучението по изобразително изкуство“ в една обща катедра с наименование: „Изкуствознание и художествено образование“. Факултативните дисциплини от ГУП, които са свързани с изучаването на информационни технологии и чужд език се водят от хабилитирани преподаватели от Факултет „Математика и информатика“ и Филологически факултет. Поименно са представени и по катедри преподавателите на основен трудов договор, които обучават докторанти в ДП „Методика на обучение по изобразително изкуство“.

Във ВТУ съществува политика, както и конкретни и прозрачни процедури, свързани с осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти в докторските програми.

Подготовката на докторантите в ДП „**Методика на обучението по изобразително изкуство**“ във ФИИ и ПФ се осъществява от **6 хабилитирани преподаватели** на ОТД. в обучаващите звена – ФИИ, катедра „Изкуствознание и художествено образование“ и ПФ, катедра „Предучилищна педагогика“ и катедра „Начална училищна педагогика“.

През акредитирания период (2017 - 2022г.) са работили общо 4, от които 1 в професионално направление професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и 3 професионално направление 8.2. Изобразително изкуство - *Таблица №2А.*

Към настоящия момент на ОТД в катедра „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ има **1 хабилитиран преподавател** с квалификации в областта на ДП.

В катедра „Предучилищна педагогика“ и катедра „Начална училищна педагогика“ на ПФ работят 10 преподаватели, като двама хабилитирани преподаватели са с квалификация в областта на ДП – **двама професори, чиято квалификация е в ПН 1.3. Педагогика на обучението по изобразително изкуство** т.е. в областта на ДП. Останалите преподаватели са с хабилитация в област на висше образование 1. Педагогическа науки. Има и 1 нехабилитиран член на академичния състав с образователна и научна степен „доктор“, чиято квалификация е в областта на докторската програма. *Таблица №2Б.*

По 5.1.2. ФИИ и ПФ разполагат с академичен състав на ОТД с опит и квалификация в научната област на ДП. Данните за дейностите на преподавателите могат да се видят и на сайта на ВТУ – публикации, цитирания, рецензии и отзиви, научна и художественотворческа дейност, отличия и награди, участия в редколегии и научни дружества, проектна и експертна дейност.

Прегледът на квалификационния профил на преподавателския състав в катедра „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ и катедри „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, ПФ показва, че е налице подходяща професионална среда

за подготовка в областта на докторската програма. Научноизследователската активност на преподавателския състав (хабилитирани и нехабилитирани преподаватели) е с ориентираност към публикации в теорията, методиката и историята на изобразителното изкуство, възпитанието чрез изкуството и арт-терапията. През изминалия период всички преподаватели от обучаващите катедри, са участвали в научноизследователски форуми – конференции, симпозиуми, и др.; художественотворчески- изложби и др., в зависимост от спецификата на ПН.

Преподавателите, квалифицирани в областта на докторската програма, имат общо участия в научни 63 форуми, от които – 58 с национално участие и 5 с международно участие (*Таблица №4*). Прегледът на тематиката на публикациите на преподавателите (3) с квалификация в областта на докторската програма през изминалия период потвърждава съдържателната им насоченост върху проблематиката на ДП, включително и върху теоретичната и практическата подготовка на докторантите.

Данните за публикационната активност на преподавателите на ОТД в катедра „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ и катедри „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, ПФ с квалификация в областта на докторската програма са следните: 57 общ брой публикации за акредитирания период (2017 – 2022 г.), от които 2 монографии, 14 учебници, 20 учебни помагала, 1 студия и 20 статии; 1 публикация в реферирани, индексирани и с импакт фактор/ранг издания – WoS. 54, от които публикувани у нас и 3 в чужбина. Относителният дял на публикациите на преподавателите в обучаващото звено в реферирани научни списания и сборници през последните 5 години спрямо общия брой е 19 (33,25%). Относителният дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг на преподавателите в обучаващото звено на ОТД спрямо общия брой на публикациите е 1 (1,75%). Броят цитирания в реферирани научни списания и сборници на преподавателите от катедра „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ и катедри „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, ПФ на ОТД, през последните 5 г. е 53 (*Таблица № 5*).

Професионалната характеристика на преподавателите от катедрите „Изкуствознание и художествено образование“, „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, обучаващи докторанти в ДП „МОИИ“ се допълва и от участието им в научноизследователски, образователни и художественотворчески проекти. Общият брой на проектите на преподавателите с квалификация в областта на докторската програма е 12 - съответно в 4 международни проекти (25%); в 4 национални проекти (25%) и в 4 вътрешноуниверситетски проекти (25%). Относителният дял на преподавателите от обучаващото звено, участвали в национални и международни проекти през последните 5 г. е 2 (66,66%) – (*Таблица №4*).

Броят защитили докторанти през последните 5 г. на **1** хабилитиран преподавател квалифициран в областта на докторската програма **„Методика на обучението по изобразително изкуство“** е **средно 0,6**.

Преподавателите от катедрите „Изкуствознание и художествено образование“, „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, са обект на атестиране, осъществявано по съответните процедури и критерии на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, отразени в Правилник за атестиране на академичния състав. **За акредитирания период са атестирани 3 преподаватели от катедра „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ и катедри „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, ПФ.**

По 5.1.3. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ има опит като образователен и научен център в областта на изкуствознанието, педагогиката и методиката на обучение по изобразително изкуство в ОНС „доктор“ по акредитираната програма в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... През оценявания период **седем докторанти** успешно са защитили дисертационните си трудове, което е индикатор за качеството на подготовката им в рамките на докторската програма.

Доказателство за квалификацията на академичния състав от двата факултета (ФИИ и ПФ) е и експертната и консултантската дейност, която то осъществява (комисии към НАОА, научни журита и конкурси). Преподавателите от катедра „Изкуствознание и художествено

образование“, ФИИ и катедри „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, ПФ, обучаващи докторанти в ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“, участват в оценъчно-експертна дейност като членове на научни журита, международни редакционни колегии и експертни групи по процедура за програмна акредитация на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Всеки преподавател и докторант от ДП „МОИИ“ е въвел в своя профил участията си в научни, образователни и творчески форуми за периода 2017-2022 г. със следния минимум от данни: пълно наименование на форума, характеристика (национален/международен), място на провеждане (в България/ в чужбина), град, дата(и) на провеждане.

Докторантите са стимулирани за научни изяви и насърчавани да представят резултатите от научноизследователската си работа. Те имат възможност да публикуват както в изданията, съпътстващи научните конференции, провеждани от ФИИ, докторантските конференции, организирани от други факултети на ВТУ, международни списания и в редица електронни издания.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

1. Предлаганата за акредитиране ДП „Методика на обучението по изобразително изкуство“ се администрира от катедрите: „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ и „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“, ПФ.
2. Към настоящия момент на ОТД в катедра „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ работи **1 хабилитиран преподавател** с квалификации в областта на ДП, а към ПФ работят **2-ма хабилитирани преподаватели** с квалификация в областта на ДП.
3. Преподавателите с хабилитация в областта на ДП са с доказана квалификация в научната област и висока публикационна активност, което се отразява върху качеството на подготовката на докторантите и научната им продукция.
4. През оценявания период **седем докторанти** успешно са защитили дисертационните си трудове, което е индикатор за качеството на подготовката им в рамките на докторската програма.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

По 6.1.1. Материално-техническата база, необходима за обучението на докторанти в докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ включва учебни зали, библиотечни центрове, информационно-компютърно осигуряване, специализирани ателиета, студия и лаборатории, осигурен достъп до специализирани сайтове и интернет.

Факултетът по изобразително изкуство разполага с два обособени корпуса: Централен корпус и корпус „Скулптура“, адаптирани за провеждане на обучение помещения, съобразно спецификите на докторските образователни програми във факултета. На разположение на студентите и докторантите е модерен Университетски спортен комплекс. Функционира първото в България ателие за топла обработка на стъкло, с пещ за топене на стъкло и поддържащи работни камери. Материално-техническата база на факултета (4414.00 кв.м., с 913 работни места) е напълно достатъчна за провеждане на изследователска дейност на докторанти и академичен състав по докторската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

Във връзка с компютърната и софтуерна осигуреност на обучението във ВТУ е обособено ново сървърно помещение, окончателно е приключен редианът на мрежите във всички корпуси на Великотърновския университет. По проект „Усъвършенстване на системите за управление във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ е закупен дисков масив, осигуряващ достатъчно дисково пространство за съхраняване на информация. Създадена е системата за подпомагане на управленската дейност – „Е-университет“,

предлагаща справочна информация за студенти, докторанти, преподаватели, служители, учебни планове, проектна дейност и пр.

Учебният процес е осигурен с необходимия софтуер. Освен предоставените лицензи от МОН за продуктите на Microsoft са закупени и програмни продукти за графична обработка на фирмите Corel и Adobe, програмният продукт за преводачи Trados, системата за правна информация Aris.

Компютърната и информационната обезпеченост на обучението и изследователската дейност на докторантите е достатъчна и в съответствие със спецификата на научната специалност. Материално-техническата база, с която разполагат двата факултети е в съответствие със съвременните изисквания на обучение. Към края на учебната 2021/2022 година те разполагат с общо 54 компютъра (48 компютърни конфигурации и 6 преносими компютъра), 4 мобилни мултимедийни проектори, 1 стационарен мултимедийен проектор, 1 стационарна озвучителна техника, 3 цифрови фотоапарата, 6 скенера, 15 принтера.

Обучението е обезпечено с необходимия специализиран софтуер с академични лицензи за следните програмни продукти: Corel Draw - пакет 10 бр., Adobe Photoshop - 10 бр., Adobe Master Collection - 1 бр., Autodesk Collection All products - 50 бр., V-Ray - 2 бр. др.

Компютърен център в централен корпус на ФИИ е оборудван с 14 компютърни конфигурации, скенер и принтер, както и зала за свободен интернет достъп. Интернет зала в корпус „Скулптура“ за свободен интернет достъп с 4 компютърни конфигурации.

Библиотеката на ФИИ разполага към момента само с 3 компютърни конфигурации с интернет връзка. Завършен е процеса на компютъризиране на каталозите и картотеките.

На разположение на докторантите на ВТУ са 16 чуждоезикови библиотечно-информационни и културни центрове с общоуниверситетска роля и значение. Целите и задачите на центровете са посочени в Правилник за дейността на чуждоезиковите културно-образователни и библиотечно-информационни центрове.

Библиотечно-информационното обслужване на обучението и научноизследователската дейност във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ се осигурява от Университетска библиотека, библиотеките при Филиала в гр. Враца и Педагогическия колеж в гр. Плевен, и 16 чуждоезикови библиотечно-информационни и културни центрове, които интегрират учебна, културно-образователна, научноизследователска и международна дейност, свързани с преподаването, изучаването и изследването на съответните езици, литератури и култури

Структурата на Университетска библиотека обхваща: Централна университетска библиотека, в която функционират 4 обособени отдела – *Комплектуване и книгообмен, Обработка и каталози, Информационно-библиографски отдел* и *Обслужване и книжни фондове* и 7 филиални библиотеки.

В центъра за съвременни образователни технологии във Великотърновския университет и в Лабораторията по статистика под ръководството на известни преподаватели статистици, докторантите усвояват знания и умения да обработват получените в реалната образователна среда данни и на тяхно основание да формулират изводи и приноси за практиката.

По 6.1.2. За изследователската работа на докторантите ВТУ използва материалната база на базовите училища, детски градини, културни и социални институции.

Практическото обучение на обучаващите се от специалностите на ФИИ се осигурява чрез договорни отношения на Университета с различни образователни и социални институции на територията на община Велико Търново. Факултетът по изобразително изкуство сътрудничи успешно със шест базови училища като пространство за експериментална работа на академичния състав на Великотърновския университет и взаимодействие с педагогическите екипи.

За нуждите на практическото обучение на обучаващите се Педагогически факултет е установил трайно добро сътрудничество с 5 детски градини, 6 училища, Център за деца със СОП „Дъга“, Център за настаняване от семеен тип, Местна комисия за борба с противообществените прояви, Пробационна служба, Център за обществено здраве, Център за социална рехабилитация и интеграция и др. институции.

По 6.1.3. Компютърната и информационната обезпеченост на обучението и изследователската дейност на докторантите е достатъчна и в съответствие със спецификата на научната специалност. Докторантите имат възможност да ползват библиотечните фондове на централната Университетска библиотека, която е включена в системата на вътрешно и международно междубиблиотечно книгозаемане. През периода, Университетска библиотека поддържа абонамент за онлайн базите данни JSTOR и EBSCO, предлагащи достъп до пълнотекстови образователни и научни ресурси в областите на професионалните направления, в които Великотърновският университет предлага обучение.

Други източници на информация по разработваните дисертационни проблеми се осигуряват чрез съдействието на изградените във ВТУ 12 научноизследователски центрове. Читалните на Централната библиотека, факултетските библиотеки и библиотечно-информационните и културни центрове на ВТУ разполагат с 660 работни места, като са осигурени възможности за отдалечено търсене и заявки по каталозите на библиотеките в университета.

Библиотеката работи с онлайн системата за архивиране на академични списания JSTORE. Тя предоставя възможност за търсене в текста на цифровизирани (сканирани) копия на старите броеве на голям брой утвърдени научни списания. Системата разполага с база данни съдържаща над 2000 заглавия на научни списания с общо над 50 милиона страници текст. Библиотечно-информационният център е част от звено Университетска библиотека. В него се помещават трите филиални библиотеки – педагогическа, философска и юридическа, обслужващи съответните факултети.

Общата площ на библиотеката е 120 кв.м., като капацитета и е 65 места. Дейността на БИЦ се състои в регистрация и обслужване на ползвателите на библиотеката, в това число студенти, докторанти, преподаватели, служители, включително и външни читатели. Средната дневна използваемост на библиотеката е 50-70 читатели, т.е. приблизително около над 13 000 годишно.

За улеснение на докторантите освен с традиционните книжни каталози, библиотеката работи с програмна система „АБ-Автоматизирана библиотека“ и съответните електронни каталози.

Библиотечно-информационният център разполага с богат фонд, който наброява над 30 000 заглавия. Това е специализирана за съответните специалности литература – монографии, учебници, енциклопедии, речници, справочници, периодика /списания, вестници, научни трудове, годишници и др./, както на книжни, така и на електронни носители на информация. Наред с изброените, в БИЦ може да бъде намерена също и художествена, историческа, икономическа, чуждестранна литература, както и материали по география, краезнание и др.

Към края на учебната 2020/2021 година ФИЦ разполага с общо 54 компютъра (48 компютърни конфигурации и 6 преносими компютъра), 3 мобилни мултимедийни проектори, 1 стационарен мултимедиен проектор, 1 стационарна озвучителна техника, 3 цифрови фотоапарата, 6 скенера, 15 принтера.

ФИЦ разполага чрез Университетския компютърно-информационен център (УКИЦ) с връзка към Националната академична мрежа, която е с капацитет 1 Мгб. Чрез нея се осъществява достъп до други научноизследователски мрежи, както и достъп до всички останали ресурси от Интернет пространството.

Докторантите по научната специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“ могат да ползват със свободен достъп библиотечните фондове на Централна университетска библиотека и Филиалните университетски библиотеки.

Централната университетска библиотека разполага с общ библиотечен фонд от 379 886 тома и се състои от 4 отдела. Читалнята осигурява 60 места. Тя е включена в системата на вътрешно и международно междубиблиотечно книгозаемане. Открита е компютърна секция за свободен електронен достъп.

Особено полезна за теоретични проучвания на докторантите по научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“ е Филиална университетска библиотека

при ФИЦ – Централен корпус. Тя се състои от едно помещение с площ 56 кв.м. и капацитет: 30 места. Библиотеката на ФИЦ разполага с богат фонд специализирана литература от български и чужди автори и със специализирани периодични издания. На разположение на докторантите са общо: 6675 заглавия, в това число: 5948 книги и 547 периодика, 180 други носители на информация, както и допълнителни специализирани издания към отделните специалности.

По 6.1.4. Докторантите имат възможност да популяризират резултатите от своята работа по дисертационния труд чрез участие в: докторантски сесии, проекти, научни семинари, конференции и кръгли маси. Могат за публикуват доклади и научни съобщения в сборници от университетски конференции и студентски научни сесии (конференции, организирани от ФИИ, Студентска научна сесия на Педагогическия факултет, Докторантска сесия на Педагогическия факултет, Общодокторантска научна сесия).

В помощ на докторантите относно публикации са редакционните колегии на научните трудове на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Младите автори се мотивират за разработване на актуални проблеми под ръководството на своите научни ръководители, след което предлагат материалите си за обсъждане на заседание на обучаващото звено (катедра). След получаване на одобрение от катедрата и наличие на рецензии от хабилизирани лица докторантът получава право да предложи своята разработка на съответната редакционна колегия.

Във ФИИ се наблюдава ефективна форма на екипна работа между студентите от Педагогика на обучението по изобразително изкуство ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, от една страна и докторантите по „Методика на обучението по изобразително изкуство“, от друга страна, чрез организирането на консултации по разработване на дипломни работи, оказването на помощ при осъществяване на последователните етапи на научния експеримент и други варианти за сътрудничество.

През периода 2017-2021 г. докторантите по докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ от Факултета по изобразително изкуство публикуват в престижни научни издания.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

1. ВТУ разполага с необходимия капацитет материално-техническа и информационна база за обучение на докторанти в докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“.
2. Във ВТУ има възможност за осигуряване на работно пространство за всеки докторант, включително от докторската програма „МАИИ“.
3. Осигурена е необходимата информационна обезпеченост и достъп на докторантите до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните трудове. Осигурен е достъп на докторантите до достатъчен брой и вид научни издания и база данни.
4. Университетът стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите при публикуването на техните резултати в собствените си издания и при осъществяване на международен обмен.

Стандарт 7 „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

По 7.1.1. Ежегодно в електронната система на университета се публикува информация за обявения прием на докторанти по направления и докторски програми, по форми на обучение и със съответните конспекти за изпитите, информацията е достъпна на страницата на отдел „Докторанти“ на сайта на ВТУ, където е публикуван „Справочник на докторанта“. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението на докторантите и последващата професионална реализация. Системата за управление на информацията е интегрирана към официалния сайт на университета.

Университетът използва интегрирана система за управление на информацията, базирана на следните компоненти: *Център по управление на качеството (ЦУК); Е-преподавател (електронен модул); Отдел „Докторанти*. В отдела се съхраняват личните досиета на действащите докторанти с цялата документация по тяхното обучение (заповеди, протоколи от изпити, решения на факултетите и пр.). Информацията за професионалната реализация на докторантите показва, **че 1 от тях работи във ВТУ, 1 – във филиала на ВТУ, Враца, а 3 са учители във В. Търново и Бургас.**

По 7.1.2. Ефективността на резултатите, свързани с управление на качеството се оценява ежегодно на вътрешно и външно ниво. Оценяване ефективността на функционирането на Системата за управление на качеството на вътрешно ниво се осъществява по утвърдена процедура по качество. Университетската комисия по управление на качеството и акредитацията разглежда и приема доклад, подготвен от Координационното звено по управление на качеството и акредитацията, трансформирано в Център по управление на качеството, в който са включени данни за настоящото състояние на Системата за управление на качеството във ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” и възможностите за подобрене. Докладите от проведените външни надзорни са публикувани в интернет страницата „Доклади от надзорни одити по СУК и са проведени 5 одита в отчетния период“.

Няма информация за анкетни проучвания в докторската програма.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

1. Във ВТУ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. Тя е обект на оценяване в рамките на вътрешната Система за управление на качеството.
2. Ефективността на резултатите, свързани с управление на качеството, е предмет на периодични обсъждания на катедрени, факултетски и академически съвети. Налична е информация за дейността на вътрешните структури за разработване и прилагането на политика за осигуряване на качеството, вкл. и от потребители на кадри от ДП „МАИИ“.
3. **Няма информация за анкетни проучвания в докторската програма.**

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

По 8.1.1. Публикуването на актуална информация за докторската програма, обучението и научноизследователската дейност по ДП се обезпечава основно от официалния сайт на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Представя се информация за преподавателския състав, който реализира обучението на докторантите, за възможностите за международна мобилност, за научни и художествено творчески изяви и инициативи. На сайта е налична информация за всяка докторска програма - информационен пакет, в който се съдържа информация за учебния план и учебните програми, формите на обучение, обучаващото звено и пр. Интересуващите се могат свободно да получат информация за условията и сроковете за кандидатстване и от експертите в отдел Академично и научно развитие.

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ регулярно публикува информация относно: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти. Конкурсите за кандидатстване по докторските програми се обявяват в Държавен вестник и на сайта на ВТУ към Отдел „докторанти“. Там се съдържа необходимата

информация – такси, изискванията към изпита по чужд език и др. Информацията се обявява обикновено през месец юни, а ако са останали незаети места – и пред месец декември.

На сайта са публикувани редица нормативни документи, касаещи обучението на докторантите. Специализирани информационни модули с предоставен публичен достъп са страницата на сайта на ВТУ „Отдел Докторанти“, „Справочник на докторанта“. Като пълната информация за процедурите по ЗРАС се публикуват на страницата на ВТУ със свободен достъп.

Системата за популяризиране на информацията за образователната и научноизследователската дейност на докторантите от ДП се поддържа на университетско и на факултетно ниво. Видимо от предоставените данни и източници, дейността по докторската програма се представя публично в информационни рубрики на интернет-страниците на ВТУ и съответните катедри.

По 8.1.2. Във ВТУ има установена практика на организиране и провеждане на срещи и презентации относно договорите и възможностите за реализиране на мобилност на докторантите. Условието и конкретните възможности за мобилност се оповестяват с помощта на специализиран раздел от официалния сайт на висшето училище, където има подробна информация за програма Еразъм+, договорите за двустранно сътрудничество, условията и сроковете за кандидатстване и възможностите за реализиране на мобилности от студенти и преподаватели на ВТУ.

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ поддържа **над 100 двустранни договора** с висши учебни заведения и научни институти **от 35 държави**. В голяма част от тях съществуват факултети, институти или филиали, които са насочени към изкуствата и където могат да участват докторанти от докторска програма „МОИИ“.

От особено значение за работата на докторантите от ФИИ и популяризирането на техните резултати е програмата за международен обмен Еразъм +. Факултетът по изобразително изкуство разполага с **53 договора** по програмата с **19 държави**, като в голяма част от тях е включен и обмен на докторанти.

За ПФ информацията за международен обмен по програма Еразъм+ е оповестена сайта та факултета.

Няма мобилност по програма Еразъм + през отчетния период.

По 8.1.3. ФИИ и ПФ използват широк спектър от възможности за популяризиране на дейностите на докторантите, свързани с хода на тяхната научна дейност. Поради спецификата на много от разработките, освен в необходимите научноизследователски форуми те участват и в редица художественотворчески прояви. За акредитирания период докторантите са участвали в над 67 научни и художествени форуми от сферата на педагогиката и изобразителното изкуство. В периода 2017-2022 г. докторантите са включени ефективно в 20 проекта. В изпълнение на ИУП всеки от защитилите докторанти има минимум три публикации в научни издания с международно рецензиране. Общо 41 статии за периода 2017-2022 г., от които 15 в издания с международно рецензиране. Всички публикации са доклади, представени на докторантски сесии, национални и международни научни конференции.

Публикациите на докторантите и техните изяви на различни научни форуми в страната и в чужбина дават възможност за популяризиране на резултатите от дисертационните им изследвания сред по-широка аудитория.

В докторската програма „МОИИ“ са създадени условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската работа и творческите изяви на докторантите имплементирани и чрез участия в студентски научни сесии и форуми, публикации в специализирани списания, в научни трудове на наши и чужди университети. Творческите изяви и дейностите на докторантите са обект на популяризиране от самото висше училище посредством публикации в средствата за масова информация. Финансирането на участия в конференции и други форуми се осъществява от ВУ и основното звено.

В своите дейности и инициативи докторантите от специалностите в акредитираното направление работят по време на обучението си съвместно с партньори от водещи регионални институции.

Чрез възможностите на образователна програма ЕРАЗЪМ+ докторантите от ФИИ и ПФ имат възможност за изява в сферата на висшето образование и мобилност с цел обучение или практика по договорености с университети-партньори или други приемащи организации от програмни или партниращи на Европейския съюз държави.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

1. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ създава необходимите условия за публикуване на информация, относно възможностите за обучение в докторски програми и постигнати изследователски резултати, включително за докторантите от ДП „МОИИ“.
2. Обучаващите звена създават възможност за информиран свободен избор от страна на докторантите от ДП, относно участието им в научни форуми и популяризирането на резултатите от техния научноизследователски труд.
3. На сайта на Университета в информационни брошури и при срещи с докторанти и потребители периодично се обявяват условията и квалификационните форми за обучение, постигнатите резултати и постижения на обучаваните в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... Публичните защити се оповестяват на сайта и на информационните табла на Университета.
4. Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ студенти, докторанти и преподаватели имат достъп до информацията, свързана с програмите за мобилност.
5. Катедрите, обезпечавачи докторската програма към ФИИ и ПФ, имат утвърдени процедури и практики за устойчиво публикуване на необходимата информация, програми и научни постижения на докторантите в предложената за акредитиране докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“.
- 6. За периода на акредитация няма докторанти от ДП МОИИ осъществили мобилност по програма Еразъм +.**

Стандарт 9 „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“.

По 9.1.1. През мандат 2019-2023 г., на заседание на АС са утвърдени новите състави на Университетската комисия по управление на качеството и акредитацията и на Факултетските комисии по управление на качеството и акредитацията. На основание решението на Ръководството на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ за стартиране на процедура за сертификацията на СУК по стандарта БДС EN ISO 9001:2015., на 19.10.2015 г. е сключен договор между ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и „Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт“ ООД, гр. Габрово за осъществяване на дейности по процедурата, включително провеждането на обучение.

Академичният състав на катедрите „Изкуствознание и художествено образование“, „Начална училищна педагогика“ и „Предучилищна педагогика“ актуализират работата си с докторантите от ДП МОИИ, ПН 1. 3. Педагогика на обучението по.... в зависимост от настъпилите промени в нормативната база и потребности от практиката, както и при отчитане на новостите в науката. При това се взимат под внимание както мнението на докторантите, така и мнението на потребителите на кадри. Във връзка със сертификацията на СУК по стандарта БДС EN ISO 9001:2015 в периода от м. март до м. април 2017 г. е актуализирана и университетската нормативна база, свързана с подготовката на докторанти. Съществуващият Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности е разделен на три части. Методическите стандарти и процедурите за учебна документация в ОНС „доктор“ са разписани в Правилника за обучението на докторанти във

ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с Решение на АС № 7/26.07.2017 г. е променено заглавието – Правилник за прием и обучение на докторанти във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

По 9.1.2. Мнението на студенти, докторанти и потребители на кадри се отчита чрез представителството им в комисиите по управление на качеството и акредитацията - ФКУКА/ККУКА и УКУКА.

В изпълнение на националните и институционални цели за прагматизация на обучението и повишаване пригодността за заетост на завършващите чрез осигуряване на приложими в реалната работна среда знания и умения, Великотърновският университет „Св. Св. Кирил и Методий“ създава необходимите условия за разработване, реформиране и одобряване на образователните програми с участието на студенти, докторанти, представители на бизнеса и професионални организации.

В резултат на извършените одити в катедрите „Изкуствознание и художествено образование“, ФИИ, „Начална училищна педагогика“ и „Предучилищна педагогика“, ПФ се набелязват необходимите мерки, свързани с повишаване на ефективността на докторската програма.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

1. Във ФИИ и ПФ, мониторингът и осъвременяването на докторските програми е част от Системата за управление на качеството. Документацията на докторските програми се подготвя и подлежи на промени, съобразно възприетият във ВТУ Стандарт. 2. Управлението и мониторингът на качеството на образователния процес функционира чрез контрола върху учебната документация, стимулирането на активната позиция на докторантите в образователната и научноизследователската дейност, чрез създадени възможности за проучването на мнението на докторанти и потребители на кадри за обучението в неговите съдържателни, процесуални и резултативни аспекти.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

По 10.1.1. През периода на самооценка СУК във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ функционира и се развива при спазване изискванията на международен стандарт EN ISO 9001:2008, в контекста на действащата документация - *Наръчник по качество и 14 процедури по управление на качеството: 7 процедури по управленските процеси и 7 процедури по основните процеси*. От м. май 2016 г., със сертифицирането на СУК по новата версия на стандарта EN ISO 9001:2015, е разработена, обсъдена и приета нова документация на Системата за управление на качеството.

През периода 2017-2021 г. ВТУ преминава през процедури за външно оценяване на качеството, като по този начин се осъществява периодичен преглед, анализ и самооценка относно качеството и на докторските програми. През този период са проведени ежегодни външни надзорни одити на системата за управление на качеството по международния стандарт: EN ISO 9001:2008 през м. май 2018 г.; м. април 2019 г.; EN ISO 9001:2015 през м. май 2020 г.; през м. април 2021 г.; EN ISO 9001:2015 през м. януари 2021 г.

Докладът-самооценка за докторска програма МОИИ, ПН 1.3. Педагогика на обучението по... е разработен според последните утвърдени от НАОА стандарти. В него се представя актуалното състояние и се анализират събраните данни за функционирането на цялостната система на обучение на докторантите във Факултета по изобразително изкуство и Педагогически факултет.

Във ФИИ до този момент са акредитирани две докторски програми „Изкуствознание и изобразително изкуство“ и „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

На основание Закона за висшето образование и като резултат от проведената процедура за програмна акредитация на ОНС „доктор“ по докторска програма „МОИИ“ от

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... , област на висше образование 1. Педагогически науки във Факултета по изобразително изкуство и Педагогическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности дава програмна акредитация на научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство”.

Процедурата е открита на заседание на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности на 25.10. 2016 г. (Протокол № 18) въз основа на постъпило заявление (вх. №759/25.10.2016 г.).

Постоянната комисия по педагогически науки дава програмна акредитация на обучението по образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство”, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., от област на висше образование 1. Педагогически науки във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”. Срокът на валидност на акредитацията е **шест** години с оценка **9,40** (девет цяло и четиридесет стотни) съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Постоянната комисия формулира една препоръка с постоянен срок: В научното ръководство на докторанти да се ангажират повече хабилизирани преподаватели по тази специалност.

Съобразно препоръката на НАОА при програмната акредитация са предприети необходимите действия за нейното изпълнение. Предложената препоръка от Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности на НАОА стимулира научноизследователската дейност на ОНС „доктор” по научната специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство”. В сравнение с предходните години е завишен не само броят на ангажираните преподаватели, но и броят на постъпилите докторанти.

На основание ЗВО, по предложение на Факултетните съвети на Факултета по изобразително изкуство и Педагогически факултет и с решение на АС №2/ 21 февруари 2022 г. на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” е разкрита процедура за програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ от област на висше образование 1. Педагогически науки, 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по изобразително изкуство). В съответствие с Правилника за дейността на НАОА процедурата за програмна акредитация се открива една година преди изтичането на срока от предходната програмна акредитация, валидността на която е 6 години. Докладът-самооценка отчита *петгодишен период*: от 2017 до 2022 година.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

1. В професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... регулярно се осъществяват дейности по самооценка, подчинени на системата за управление на качеството на обучение.
2. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ФИИ и ПФ организират планирани дейности за самооценка и външни оценки на докторските програми.
3. Системата за качество на обучението в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... е динамична и отворена и се актуализира непрекъснато в отговор на променящата се нормативна база в национален и институционален контекст.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проверката по критериите 1.1. – 10.1. са основание за извеждане на силни и слаби страни, възможности и заплахи, свързани с акредитиране на „**Методика на обучението по изобразително изкуство**“:

Силни страни:

- ВТУ, академичния състав на Педагогическия факултет и Факултета по изобразително изкуство осъществяват образователна политика, съответстваща на нормативните и академични документи и изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ от обучаваните докторанти в ДП „МОИИ“.

- Академичната среда за обучение на докторантите от ДП „МОИИ“ отговаря на изискванията на политиката за качество на образователния процес, на изследователската и педагогическа дейност на обучаваните.
- Във ВТУ функционира **Сертифицирана система за управление на качеството - Сертификат по международен стандарт за качество БДС EN ISO 9001: 2015.**
- Докторантите от ДП „МОИИ“ разработват актуални за педагогическата наука и практика дисертационни трудове, съответстващи на профила на ДП и актуалните проблеми на научната област.
- Цялостната дейност по разработване, одобрение и актуализация на учебната документация на ДП „Методика на обучението по изобразителни дейности“ се осъществява на основание приети и действащи академични стандарти и процедури за наблюдение и контрол на процеса.
- Обучението на докторантите в докторска програма „МОИИ“ се осъществява по ИУП, разработен на основание Групов учебен план (приет 2017 г. според приложение 1. от представената документация).
- Докторантите, включени в състава на КС и ФС вземат участие при обсъждане и актуализацията на учебна документация за обучение в докторската програма.
- Докторантите от ДП преминават през всички основни етапи на подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.
- Създадена е система от правила, която осигурява възможности за включване на докторантите в подготовката и изпълнението на изследователски проекти и научни форуми, значителна част от които международни..
- **6 докторанта от ДП МОИИ през отчетния период успешно са защитили дисертационните си трудове.**
- Към настоящия момент на ОТД във ФИИ и ПФ работят 3-ма **хабилитирани преподаватели** с квалификация в областта на ДП.
- Във ВТУ има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. Тя е обект на оценяване в рамките на вътрешната Система за управление на качеството.
- Мониторингът и осъвременяването на докторските програми е част от Системата за управление на качеството. Документацията на докторските програми се подготвя и подлежи на промени, съобразно възприетите във ВТУ Стандарти.
- ВТУ, ФИИ и ПФ организират планирани дейности за самооценка и външни оценки на акредитираните докторски програми, включително ДП „МОИИ“.
- Приети са правила и процедури за отчитане на докторантите пред научното звено за извършената работа в края на всяка учебна година, а докторантите, редовна форма на обучение и в края на всяко тримесечие.
- Във ВТУ са налице нормативна рамка, процедури и практики, осигуряващи реализирането на всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторанта и гарантират ефективното и качествено функциониране на системата на всички равнища.
- Осигурена е необходимата информационна обезпеченост и достъп на докторантите до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните трудове. Осигурен е достъп на докторантите до достатъчен брой и вид научни издания и база данни.
- Университетът стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите при публикуването на техните резултати в собствените си издания и при осъществяване на международен обмен.
- Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ преминава през процедури за външно оценяване, като по този начин се осъществява периодичен

преглед, анализ и самооценка на качеството. ВТУ периодично преминава през външна оценка на НАОА и по ISO 9001:2015.

Слаби страни

- Груповият учебен план за обучение на докторанти от ДП е приет през 2017 г. (според приложение 1 от документацията) и не е представен негов актуализиран вариант за периода на акредитация.
- За отчетния период няма реализирани мобилности.
- Няма налични данни за анкетни проучвания сред докторантите относно качеството на обучението и администрирането в докторската програма.
- Няма налични данни за участие на потребители на кадри при подготовка на учебната документация.
- Липсва анализ на пазара на труда.

Възможности

- Перманентна актуализация на учебната документация на основание нормативни изисквания, вътрешно-университетски документи и актуални тенденции в научната област с участието на всички заинтересовани страни.
- Активно участие на докторанти от ДП в мобилност по програма Еразъм.
- Перманентно проучване на пазара на труда с цел ориентация на научното звено и кандидат – докторантите към актуалните проблеми на практиката и успешно кариерно развитие на придобилите ОНС „доктор“.
- Провеждане на анкетни проучвания относно качеството на обучението и администрирането в докторската програма.

Заплахи:

- Не се откриват.

Председател на ПКПНСД:.....

/проф. дпн Сийка Чавдарова-Костова/

V. ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. А. Списък на докторантите във ФИИ за периода 2017 – 2022 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Дата на защита/срок на завършване на докторантурата
1. Симона Тодорова	Проф. дн Мариана Гърмидолова	15.10.2017 г.	Редовна форма на обучение	„Ролята на арттерапевтичните техники за стимулиране на творческата активност в обучението по изобразително изкуство“	14.10.2020г. Приключила с право на защита.
2. Петър Петров	Проф. дн Мариана Гърмидолова	15.10.2017	Редовна форма на обучение	„Ролята на съвременните живописни техники за развитието на детската рисунка в периода на началното училище“	14.10.2020г. Прекъснал с решение на ФС поради неизпълнение на ИУП, без право на защита.
3. Костадин Млячков	Проф. дн Мариана Гърмидолова	13.10.2017 г.	Самостоятелна форма на обучение	„Интерактивният подход в обучението по рисуване на студентите от специалност „Изобразително изкуство-рисуване и интермедия“.	Защитил на: 11.09.2018 г.
4. Анита Паскалева	Проф. дн Мариана Гърмидолова	01.12.2019 г.	Редовна форма на обучение	„Ролята на алтернативните сензорни модалности за стимулиране на творческия процес на учениците и студентите.“	Отчислена с право на защита до 30.11.2023г.
5. Ина Иванова	Проф. дн Мариана Гърмидолова	01.12.2020 г.	Редовна форма на обучение	„Интегриране на деца чрез арттерапия“. В процес на обучение“	Срок за завършване на докторантурата 31.11.2023 г.
6. Даниел Терзиев	Доц. д-р Костадин Млячков	01.12.2019г.	Редовна форма на обучение	„Илюстрацията в учебно-образователния процес средния курс“.	Защитил 6.04.23 г.
7. Светла Ангъзова	Доц. д-р Костадин Млячков	1.03.2019 г.	Редовна форма на обучение	„Стимулиране на творческото мислене на учениците чрез формите на съвременното изкуство“.	28.02.2022 г. Защитила
8. Елена Тодорова	Доц. д-р Костадин Млячков	1.03.2019 г.	Редовна форма на обучение	„Арттерапията като средство за справяне със стреса на учениците от нет-поколението“.	28.02.2022 г. Защитила
9. Маргарита Рачкова	Доц. д-р Маринета Млячкова	01.12.2019 г	Редовна форма на обучение	„Екипната работа в избираемите часове по изобразително изкуство“.	Срок за завършване на докторантурата 30.11.2022 г. Прекъснала по болест 1 г.
10. Цвета Марова	Доц. д-р Маринета Млячкова	01.03.2019 г.	Редовна форма на обучение	Тема: „Ролята на изобразителната дейност за социализацията на деца със СОП.“.	28.02.2022 г. Защитила
11. Пламен Бойчев	Доц. д-р Маринета Млячкова	01.12.2020 г.	Редовна форма на обучение	„Терапевтичните практики в изобразителното изкуство като средство за развитие на комуникативни и двигателни умения при деца с увреждания“	Срок за завършване на докторантурата 30.11.2023г.
12. Свилен Стерев	Проф. д-р Светослав Косев	13.02. 2019г.	Редовна форма на обучение	„Стимулиране на творчеството със съвременните дигитални технологии в часовете по изобразително изкуство 5-7 клас“	Отказал се от завършване на обучението по здравословни причини.
13. Анна Павлова	Проф. д-р Светослав Косев	01.12.2020 г.	Редовна форма на обучение	„Българското тъканно наследство в обучението по изобразително изкуство“	Срок за завършване на докторантурата 30.11.2023 г.

Таблица 1. Б. Списък на докторантите във ПФ за периода 2017 – 2022 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Дата на защита/срок на завършване на докторантурата
1. Елица Александрова	Проф. дн Мариана Гърмидолова	06.07.2017 г.	Самостоятелна форма на обучение	„Развитие на уменията за изобразяване на формата в обучението по изобразително изкуство (1 клас)“.	Защитила на 10.06.2019 г.
2. Светлана Гостилова	Проф. дн Мариана Гърмидолова	01.05.2016 г	Редовна форма на обучение	„Развитие на композиционни умения в декоративни дейности при 9-10-годишни деца чрез семиотичен подход“	30.04.2019 г. Приключила с право на защита
3. Стефан Стефанов	Проф. дн Мариана Гърмидолова	01.11.2016	Редовна форма на обучение	„Формиране на образното мислене на учениците в четвърти клас чрез изобразителната дейност“	30.10.2019 г. Прекъснал с решение на ФС поради неизпълнение на ИУП, без право на защита.

Таблица 2. А. Преподаватели на ТД в ФИИ, катедра „Изкуствознание и художествено образование“ за периода 2017 - 2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1	Проф. д-ик Антоанета Анчева	Област 8. Изкуства Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство	Пластична анатомия; Обща история на изкуството; Слово и образ; Човек и изкуство; Изкуство и цивилизация и др.
2	Доц. д-р Галина Цветкова	Област 8. Изкуства Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство	Рисуване; Композицията във визуалните изкуства
3	Доц. д-р Марина Теофилова	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	Методика на обучението по изобразително изкуство;

Таблица 2. Б. Преподаватели на ТД в ПФ, катедра „Предучилищна педагогика“ за периода 2017 - 2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1	Проф. д-ик Пламен Легкоступ	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	Основи на изобразителното изкуство
2	Проф. д-р Рени Христова-Коцева	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.2. Педагогика	Предучилищна педагогика Технологии за игрово взаимодействие Педагогика на ранното детство
3	Доц. д-р Петя Караиванова	1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика, Педагогика на взаимодействието „дете – среда“)	Детето и социалният свят; Предучилищна педагогика, Възрастова психология
4	Доц. д-р Красимира Петрова	1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика, Педагогика на физическата култура в детската градина), за нуждите на катедра „Предучилищна педагогика“	Педагогика на физическата култура в детската градина

Таблица 2. В. Преподаватели на ТД в ПФ, катедра и „Начална педагогика“ за периода 2017 - 2022 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Титуляр на дисциплина
1	Проф. дн Мариана Гърмидолова	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	Методика на изобразителното изкуство в началното училище, Методика на изобразителното изкуство в детската градина, Изобразителното изкуство като арттерапия и др.
2	Проф. дн Анелия Гърбачева	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.2. Педагогика	Приобщаващо образование
3	Проф. дн Мариана Мандева	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	Теоретични основи на обучението по български език и литература в начално училище
4	Проф. д-р Даниела Йорданова	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по български език.	Методика на обучение по български език и литература в началния етап на основната образователна степен
5	Доц. д-р Пенка Кънева	1. Педагогически науки, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език – английски като чужд език в начална училищна възраст)	Методика на обучението по чужд език в детска възраст Хоспитиране / текуща и стажантска практика по английски език в детска градина / начално училище; Литература / фолклор за деца на английски език и др. .
6	Доц. д-р Катя Николова	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	Методика на технологичното обучение в началното училище, Основи на техниката и технологиите и др.

Таблица № 3: Брой публикации на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ за периода 2017 – 2022г.

Година	Вид научни публикации										Общ брой
	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		
	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	У нас	Чуж	
2017-18			7		13				3	2	25
2018-19			5		5		1		3		14
2019-20	1		2		2				6	1	12
2020-21									3		3
2021-22	1								2		3
Общ брой за последните 5/6 години	2		14		20		1		17	3	57

Таблица № 4. Научноизследователска дейност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ за периода 2017 – 2022г.

Година	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации/в реферирани и индексирани издания		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на преп.	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на преп.
	У нас	Чуж			У нас	Чуж			У нас	Чуж		
2016-17					1		1	0,33	4	2	6	2
2017-18					2		2	0,66	5	2	7	2
2018-19					3		3	1	6		6	2
2019-20					3		3	1	6	1	7	2
2020-21	1			1	3		3	1	7		7	2
Общ брой за последните 5/6 години	1		1	1	12		12	1	28	5	33	2

Таблица № 5. Брой на забелязаните цитирания на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“ за периода 2017 – 2022г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност	Факултет, катедра	Общ брой забелязани цитирания
1	Проф. дпн Пламен Легкоступ	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	ПФ, катедра „Предучилищна педагогика“	25
2	Проф. дпн Мариана Гърмидолова	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	ПФ, катедра „Начална училищна педагогика“	16
3	Доц. д-р Марина Теофилова	Област 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...	ФИИ, катедра „Изкуствознание и художествено образование“	12

Таблица № 6. Участия на докторанти в Университетски докторантски сесии

№	Име	Докторантска сесия
1.	Светлана Гостилова	2017 г. Участие в Четвърта докторантска научна сесия на Педагогическия факултет на ВТУ, с доклад на тема: „Нов похват за развиване на композиционни умения в декоративните дейности на учениците в заниманията по интереси – 3 клас“.
2.	Елица Александрова	2018 г. Пета докторантска сесия на Педагогическия факултет на ВТУ с доклад на тема: „Иновативни елементи в изобразителните творби на учениците от първи клас“.
3.	Светла Ангъзова	2019г. Участие в Първа общодокторантска научна конференция: „Младите изследователи в дигиталния свят“ с доклад на тема: „Съвременното изкуство в обучението в средна училищна възраст“.
4.	Пламен Бойчев	2021г. Участие в Трета общодокторантска научна конференция. „Провокиране интереса на български и чужди постдокторанти и студенти (бакалаври и магистри) към екипна научноизследователска работа и изява“ с доклад на тема: „Ролята на изобразителното изкуство при деца с детска церебрална парализа (ДЦП)“.
5.	Маргарита Рачкова	2022г. Участие в Четвърта общодокторантска научна конференция „Дигиталната хуманитаристика и перспективите пред българската наука“ с доклад на тема: Реформаторската педагогика и мястото на изкуството в нея.